

Anonimizēta versija

Tulkojums

C-93/20 – 1

Lieta C-93/20

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2020. gada 25. februāris

Iesniedzējtiesa:

Bezirksgericht Schwechat (Austrija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2020. gada 13. februāris

Prasītāja:

JU

Atbildētāja:

Air France Austrijas struktūrvienība

LĒMUMS

LIETA:

Prasītāja

[..]

JU

[..]

8010 Grāca

[..]

[..]

Atbildētāja

[..]

Air France Austrijas struktūrvienība [..]

1070 Vīne

[..]

[..]

par:

639,00 EUR, pieskaitot procentus un izmaksas (kompensācija par zaudējumiem/garantijas prasība)

I.

Saskaņā ar LESD 267. pantu uzdot Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

- 1) Vai Konvencijas par dažu starptautisko gaisa pārvadājumu noteikumu unifikāciju (Monreālas konvencija) 31. panta 2. punkts, skatot to kopsakarā ar 31. panta 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka piegādes aizkavēšanās gadījumā par reģistrētās bagāžas sabojāšanu, kas ir notikusi gaisa kuģī vai jebkurā brīdī, kad par reģistrēto bagāžu atbildēja pārvadātājs, ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc dienas, kad bagāža ir tikusi nodota saņēmēja rīcībā, ir jāiesniedz sūdzība pārvadātājam – pretējā gadījumā tiek izslēgta jebkāda prasība par zaudējumu atlīdzināšanu pret pārvadātāju, izņemot gadījumu, kad no viņa puses ir vērojama krāpšana?
- 2) (Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša.) **[oriģ. 2. lpp.]**

Vai Konvencijas par dažu starptautisko gaisa pārvadājumu noteikumu unifikāciju (Monreālas konvencija) 31. panta 2. punkts, skatot to kopsakarā ar 31. panta 4. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka piegādes aizkavēšanās gadījumā par reģistrētās bagāžas sabojāšanu, kas ir notikusi gaisa kuģī vai jebkurā brīdī, kad par reģistrēto bagāžu atbildēja pārvadātājs, ne vēlāk kā divdesmit vienu dienu laikā pēc dienas, kad bagāža ir tikusi nodota saņēmēja rīcībā, ir jāiesniedz sūdzība pārvadātājam – pretējā gadījumā tiek izslēgta jebkāda prasība par zaudējumu atlīdzināšanu pret pārvadātāju, izņemot gadījumu, kad no viņa puses ir vērojama krāpšana?

II.

[..] [*omissis*: tiesvedības apturēšana]

PAMATOJUMS

Būtiskie faktiskie apstākļi un pamatlietas priekšmets

2018. gada 24. jūnijā prasītāja lidoja ar pie atbildētājas rezervēto un ar atbildētājas kā pārvadātāja izpildīto lidojumu AF 1139 no Vīnes uz Parīzi. Bagāža, ko prasītāja šim lidojumam reģistrēja atbildētājas pasažieru reģistrācijas stendā Vīnē un kas bija melns čemodāns, viņai atkal tika izsniegta tikai novēloti 2018. gada 3. jūlijā pēc viņas atgriešanās Vīnē. Pats čemodāns, kā arī elektriskā zobu birste, kas tajā atradās tika neatgriezeniski sabojāti laikposmā, kad par to atbildēja

pārvadātājs. Prasītāja par čemodāna un elektriskās zobu birstes sabojāšanu atbildētājam pirmo reizi iesniedza sūdzību ar 2018. gada 20. jūlija vēstuli.

Ar attiecīgo prasību prasītāja saistībā ar čemodāna un elektriskās zobu birstes sabojāšanu lūdza samaksāt 639,00 EUR, ieskaitot procentus un izmaksas. Īsumā viņa norādīja, ka čemodāns un elektriskā zobu birste viņai esot tikuši piegādāti būtiski sabojāti. Viņa esot veikusi bojājumu fotogrāfijas un saskaņā ar MK [Monreālas konvencijas] 31. pantu izvirzījusi prasījumus 21 dienu laikā, skaitot no bagāžas novēlotās piegādes dienas.

Atbildētāja prasību apstrīdēja un lūdza to noraidīt, piespriežot prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Tā būtībā apgalvoja, ka prasītāja nav [orig. 3. lpp.] atsaukusies uz zaudējumiem, kas izriet no bagāžas novēlotas piegādes, bet vienīgi bagāžas bojājumu dēļ. Šādā gadījumā saskaņā ar MK 31. panta 2. punkta pirmo teikumu sūdzība pārvadātājam ir jāiesniedz ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc saņemšanas. Saskaņā ar MK 31. panta 4. punktu, ja minētajā termiņā sūdzība nav sagatavota, ir izslēgta jebkāda prasība par zaudējumu atlīdzināšanu pret pārvadātāju. Tādējādi prasītājam bija jāiesniedz motivēta sūdzība vēlākais līdz 2018 gada 10. jūlijam, kas tomēr netika izdarīts.

Piemērojamās Savienības tiesības un attiecīgās Savienības tiesību normas

2004. gada 28. jūnijā gan Francija, gan Austrija ir ratificējušas Monreālas konvenciju. Eiropas Kopiena kā reģionāla ekonomikas organizācija kopā ar Eiropas Savienības dalībvalstīm iesniedza ratifikācijas dokumentu 2004. gada 29. aprīlī, tādējādi minētā konvencija attiecībā uz Eiropas Savienību arī ir stājusies spēkā 2004. gada 28. jūnijā [...]. No tā izriet, ka Eiropas Savienības Tiesas kompetencē ir interpretēt Monreālas konvenciju. Tiesa, pamatojoties uz valsts tiesu lūgumiem sniegt prejudiciālus nolēmumus, pastāvīgajā judikatūrā veic Monreālas konvencijas interpretāciju (lietas *IATA* un *ELFAA*, C-344/04; *Walz*, C-63/09; *Wucher Helicopter* un *Euro-Aviation Versicherung* C-6/14; *Prüller-Frey*, C-240/14).

Monreālas konvencijā tostarp ir šādas tiesību normas:

- 17. panta 2. punkts: pārvadātājs atbild par zaudējumu, kas radies reģistrētas bagāžas iznīcināšanas, pazušanas vai sabojāšanas gadījumā, taču vienīgi pie nosacījuma, ka notikums, kurš izraisīja bagāžas iznīcināšanu, pazušānu vai sabojāšanu, notika gaisa kuģī vai jebkurā brīdī, kad par reģistrēto bagāžu atbildēja pārvadātājs. Taču pārvadātājs nav atbildīgs tādā apmērā, kādā kaitējums iestājās bagāžai raksturīga bojājuma, īpašības vai defekta rezultātā. Neregistrētas bagāžas, tostarp personīgo lietu, gadījumā pārvadātājs ir atbildīgs tad, ja zaudējums radies viņa vai viņa darbinieku vai pārstāvju vainas dēļ.
- 19. pants: pārvadātājs atbild par zaudējumu, kas radies, aizkavējot pasažieru, bagāžas vai kravas pārvadāšanu ar lidmašīnu. Tomēr

pārvadātājs neatbild par zaudējumu, kas radies aizkavējuma rezultātā, ja viņš pierāda, ka viņš, viņa darbinieki un pārstāvji darīja visu, kas bija nepieciešams, lai novērstu zaudējumu, vai arī ka tam vai tiem šāda darbība bija neiespējama.

- 31. panta 2. punkts: zaudējumu gadījumā personai, kura ir tiesīga saņemt bagāžu vai kravu, tūlīt pēc zaudējuma atklāšanas, bet reģistrētās bagāžas gadījumā ne vēlāk kā septiņu dienu laikā pēc saņemšanas un kravas gadījumā ne vēlāk kā 14 dienu laikā pēc saņemšanas dienas jāiesniedz sūdzība pārvadātājam. Bagāžas vai kravas aizkavēšanas gadījumā **[oriģ. 4. lpp.]** sūdzība jā sagatavo ne vēlāk kā 21 dienu pēc dienas, kad bagāža vai krava tika nodota viņa rīcībā.
- 31. panta 4. punkts: ja augstāk minētajos termiņos sūdzība nav sagatavota, pret pārvadātāju neizvirza prasību par zaudējumu atlīdzināšanu, izņemot gadījumu, kad no viņa puses ir vērojama krāpšana.

Līdz šim iesaistīto iestāžu vērtējums un pušu nostāja

Prasītāja uzskata, ka no Konvencijas 31. panta 2. punkta otrā teikuma esot jāsecina, ka bagāžas novēlotas piegādes gadījumā sūdzība esot jāiesniedz ne vēlāk kā 21 dienas laikā neatkarīgi no tā, kāda veida zaudējums tas ir. Savukārt atbildētāja uzskata, ka bagāžas bojājumu gadījumā saņēmējam sūdzība par zaudējumiem esot jāiesniedz ne vēlāk kā septiņu dienu laikā. Tā prasījumu pamatu, kas noteikts MK 17. un 18. pantā attiecībā uz kravas un bagāžas bojājumiem, no vienas puses, un, 19. pantā – attiecībā uz zaudējumiem, kas radušies aizkavēšanās dēļ, no otras puses, attiecina uz abiem MK 31. panta 2. punktā paredzētajiem sūdzības iesniegšanas termiņiem. Tā no tā secina, ka šī tiesību norma ir jāsaprot tādējādi, ka saskaņā ar minētās tiesību normas pirmo teikumu par materiālajiem zaudējumiem esot jāizvirza prasījumi ne vēlāk kā septiņu dienu laikā un saskaņā ar minētās tiesību normas otro teikumu – par zaudējumiem aizkavēšanas dēļ ne vēlāk kā divdesmit vienas dienas laikā.

Pirmajā instancē iesniedzējtiesa kā pirmās instances tiesa būtībā pievienojās atbildētājas nostājai un prasību noraidīja. Tā uzskatīja, ka sūdzību iesniegšanas pienākuma mērķis esot ļaut pārvadātājam saprātīgā termiņā pārliecināties, vai pret to tiks izvirzīti prasījumi. Turklāt bagāžas bojājumu gadījumā pārvadātājam jau kopš nodošanas neesot iespējams noteikt, vai vēlāk apgalvotie zaudējumi faktiski esot radušies pirms piegādes. Ņemot vērā to, ka bagāžas bojājumi saņēmējam parasti ir redzami uzreiz pēc tās saņemšanas, attiecībā uz kompensāciju par bagāžas sabojāšanu, varēja tikt noteikts īss septiņu dienu sūdzību iesniegšanas termiņš. Ja bagāžai, kura piegādāta novēloti, ir bojājumi, kopš piegādes brīža saņēmējam būtu tādas pašas pārbaudes iespējas kā savlaicīgas piegādes gadījumā. Ja arī šādā gadījumā, kad prasījumu tieši nepamato zaudējumi, kas radušies aizkavēšanas dēļ, varētu piemērot garāko 21 dienu termiņu, tas radītu neobjektīvu

diferencēšanu. Tādēļ MK 31. panta 2. punkta otrais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka tas attiecoties tikai uz zaudējumiem, kas radušies aizkavēšanās dēļ. MK 31. panta 2. punktā atbilstoši tā mērķim esot ņemti vērā atšķirīgi zaudējumu cēloņi un **[oriģ. 5. lpp.]** attiecībā uz tiem paredzēti atšķirīgi sūdzību iesniegšanas termiņi. Proti, iepriekš minēto iemeslu dēļ – īsāks termiņš zaudējumiem, kas radušies bagāžas bojājumu dēļ, no vienas puses, un garāks termiņš zaudējumiem, kas radušies aizkavēšanās dēļ, no otras puses.

Prasītāja par šo spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību. *Landesgericht Korneuburg* [Korneiburgas apgabaltiesa], kurā iesniegta apelācijas sūdzība, atcēla pārsūdzēto spriedumu un nodeva lietu pirmās instances tiesai, lai tā veiktu izmeklēšanu un pieņemtu jaunu nolēmumu. Šajā sakarā tā norādīja, ka MK 31. pants. 2. punktā nav runa par zaudējumiem, kas radušies bojājumu vai aizkavēšanās dēļ, bet gan atšķirīgi termiņi ir paredzēti zaudējumiem, kas saistīti ar reģistrēto bagāžu un kravu. Galu galā šajā tiesību normā esot paredzēts, ka aizkavēšanās gadījumā termiņš esot 21 diena. Atbildētājas apelācijas tiesvedībā veiktā attiecināšana uz atsevišķiem prasījumu pamatiem, neizrietot no [normu] formulējuma. Arī sūdzības izvērtēšana saskaņā ar tās jēgu un mērķi nerada skaidrību par konkrētu interpretācijas rezultātu. Sūdzības par zaudējumiem jēga un mērķis esot saprātīgā termiņā ļaut pārvadātājam noskaidrot, vai pret to tiks izvirzīti prasījumi saskaņā ar Monreālas konvenciju, lai tas varētu laikus veikt pasākumus pierādījumu nodrošināšanai. Līdz ar to sūdzības iesniegšanas pienākumam esot precizēšanas funkcija [...]. Pārvadātājam esot jādod iespēja laikus nodrošināt attiecīgus pierādījumus [...]. Ja pārvadātājam ir zināms par bojājumu vai aizkavēšanos, zūd sūdzības iesniegšanas pienākums, jo sūdzības par zaudējumiem iesniegšanas jēga un mērķis ir pēc iespējas ātrāk informēt pārvadātāju par zaudējumiem un sniegt tam iespēju veikt zaudējumu konstatācijas, tādēļ sūdzības par zaudējumiem iesniegšanas gadījumā, ja pārvadātājs ir informēts, būtu pielīdzināma vienkāršai formalitātei [...]. Pārvadātāja situācija ir atšķirīga bagāžas bojājumu gadījumā, no vienas puses, un tās novēlotas piegādes gadījumā, no otras puses: savlaicīgas piegādes gadījumā, bet nezinot par bojāto stāvokli, pārvadātājs uzskata, ka tas ir izpildījis pārvadājuma līgumu bez pārkāpumiem. Tādējādi bojājumu gadījumā tam ir saprotama interese tikt ātri informētam par neatbilstīgu izpildi – tikai tad tas spētu nodrošināt attiecīgus pierādījumus. Savukārt, ja jau pastāv novēlota piegāde, tam būtu jārēķinās, ka jau šī iemesla dēļ pret to vērsīsies saistībā ar zaudējumiem, kas radušies aizkavēšanās dēļ. Jau šī iemesla dēļ tam būtu jācenšas nodrošināt attiecīgus pierādījumus. Tas šķiet arī saprotami, ka novēlotas piegādes gadījumā bojājumu iespējamība ir lielāka. Arī šī iemesla dēļ pārvadātāja interesēs būtu nodrošināt pierādījumus. Saņēmējam noteiktās prasības, veicot īpaši ātru kravas pārbaudi un attiecīgi ātri piesakot sūdzību par zaudējumiem, norādīt pārvadātājam, ka **[oriģ. 6. lpp.]** pret to varētu tikt izvirzīti prasījumi par zaudējumu atlīdzību, iepriekš minētajā gadījumā ar gaisa pārvadājuma līguma pakāpumu nav tādas pašas kā savlaicīgi izpildīta gaisa pārvadājuma līguma gadījumā. Tādēļ daudz kas liecina par labu tam, lai aizkavēšanās gadījumā, arī bagāžas bojājumu gadījumā sūdzību ļautu iesniegt ne vēlāk kā 21 dienas laikā. Apelācijas tiesa uzskata, ka nav īsti saprotama jēga tam, kāpēc būtu jāatzīst pārvadātāja interese aizkavēšanās gadījumā, kā tas ir šajā lietā,

tikt informētam par zaudējumiem, kas radušies aizkavēšanās dēļ tikai ne vēlāk kā 21 dienas laikā, bet par bagāžas bojājumiem jau ne vēlāk kā septiņu dienu laikā. Turklāt arguments par vienlīdzīgu attieksmi pret pasažieriem nākot par labu vienveidīgākai izpratnei par sūdzību iesniegšanas termiņu attiecībā uz visiem pasažieriem zaudējumu, kas radušies aizkavēšanās dēļ, gadījumā, jo no pasažieru viedokļa neesot nekāda iemesla novēlotas piegādes gadījumā piešķirt pasažierim daudz ilgāku termiņu sūdzības iesniegšanai par tādiem zaudējumiem, kas radušies bojājumu dēļ.

Nobeiguma piezīmes

Šīs tiesvedības rezultāts ir atkarīgs no 31. panta 2. un 4. punkta interpretācijas. No faktiskajiem apstākļiem izriet, ka prasītājas sūdzība tika iesniegta pēc septiņu dienu termiņa, bet 21 dienas laikā. Ja tādos faktiskos apstākļos, kādi ir šajā lietā, būtu piemērojams septiņu dienu termiņš, tas saskaņā ar 31. panta 4. punktu nozīmētu, ka iespēja celt prasību pret atbildētāju ir izslēgta un tādējādi būtu jānoraida.

[..] [*omissis*: tiesības vērsties Tiesā, uzdodot prejudiciālu jautājumu]

[..] [*omissis*: tiesvedības apturēšana]

**Bezirksgericht Schwechat [Švehatas pirmās instances tiesa], [..]
Švehata [Schwechat], 2020. gada 13. februāris**

[..]

[..]